

Bruselj, 16. april 2024
(OR. en)

9013/24

Medinstitucionalna zadeva:
2024/0094(NLE)

SCH-EVAL 64
SCHENGEN 23
FRONT 134
MIGR 183
VISA 59
IXIM 117
DATAPROTECT 183
ENFOPOL 189
COMIX 186

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	16. april 2024
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2024) 174 final
Zadeva:	Predlog - PRIPOROČILO SVETA za schengenski cikel 2024–2025

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2024) 174 final.

Priloga: COM(2024) 174 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.4.2024
COM(2024) 174 final

2024/0094 (NLE)

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

za schengenski cikel 2024–2025

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Schengensko območje brez nadzora na notranjih mejah (v nadaljnjem besedilu: schengensko območje) je kljub trdnim temeljem še vedno izpostavljeno izzivom, ki niso omejeni na ozemlje ene same države članice. Leta 2023 se je schengensko območje na osrednjih področjih schengenskega sistema na nacionalni in evropski ravni še naprej soočalo z več perečimi ranljivostmi, ki zahtevajo učinkovit skupni odziv.

Prizadevanja za okrepitev okvira upravljanja v zadnjih letih so postavila temelje za usklajeno ukrepanje med državami članicami in na ravni Unije. Poročilo o stanju schengenske ureditve za leto 2024 kaže stalno zavezanost Komisije krepitvi upravljanja schengenskega območja. Z njim se začneja schengenski cikel 2024–2025 ter je bistven vir za politično odločanje in operativno nadaljnje ukrepanje na evropski in nacionalni ravni. Poročilo na podlagi schengenskih ocenjevanj, izvedenih leta 2023, vsebuje pregled trenutnega stanja schengenskega območja, oceno napredka ob zaključku letnega cikla upravljanja in opredelitev prednostnih področij, ki jim je treba nameniti dodatno pozornost.

Zagotavljanje pravilnega delovanja območja brez nadzora na notranjih mejah med državami članicami je skupno prizadevanje in deljena odgovornost, ki zahteva skladen in usklajen pristop. Čeprav je bilo upravljanje schengenskega območja z začetkom prvega schengenskega cikla leta 2022 okrepljeno, še vedno nima okvira za opredelitev in izvajanje prednostnih nalog na podlagi skupne odgovornosti vseh držav članic. Rezultat je pogosto omejeno usklajevanje in pomanjkanje skupnega izvajanja schengenskih pravil, kar vodi v enostransko ukrepanje in razdrobljene ukrepe. Odsotnost tega strukturiranega okvira zmanjšuje zmogljivost letnega schengenskega cikla za ohranitev in krepitev celovitosti schengenskega območja.

V skladu z napovedmi za prihodnost iz poročila o stanju schengenske ureditve za leto 2023 je poročilo za leto 2024 zato priložen predlog Komisije za priporočilo Sveta. Cilj tega predloga priporočila Sveta je osredotočiti se na določeno število vprašanj, ki od držav članic zahtevajo, da ukrepajo posamično in skupaj v okviru pristojnosti Schengenskega sveta v skladu z obstoječimi pobudami politike o schengenskih zadevah. Komisija na podlagi prednostnih nalog, opredeljenih v poročilu o stanju schengenske ureditve za leto 2024, predlaga, da se priporočilo Sveta osredotoči na:

- utrjevanje okvira upravljanja schengenskega območja;
- izboljšanje pripravljenosti, varnosti in odpornosti zunanjih meja;
- pospešitev digitalizacije schengenskega območja;
- okrepitev ukrepov proti čezmejnemu kriminalu in nedovoljenemu gibanju ter
- prispevanje k vzpostavitvi učinkovitega sistema EU za vračanje.

Ta predlog priporočila Sveta o schengenskem območju naj bi bil prispevek za prihodnje zasedanje Schengenskega sveta 13. in 14. junija 2024, na katerem naj bi se Svet dogovoril o prednostnih nalogah za prihodnji schengenski cikel 2024/2025. Izvajanje tega priporočila bi moral spremljati Svet, pri čemer bi morale države članice, Komisija in ustrezne agencije na področju pravosodja in notranjih zadev redno poročati o posameznih delovnih področjih. Rezultati dejavnosti schengenskega ocenjevanja in spremljanja bodo vključeni v ta proces.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Namen tega priporočila je pospešiti učinkovito in usklajeno izvajanje schengenskega pravnega reda.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Namen tega priporočila je pozitivno prispevati k popolnoma delujočemu in odpornemu schengenskemu območju ter olajšati neomejeno gibanje več kot 425 milijonov ljudi. To priporočilo je v skladu z drugimi politikami Unije, vključno s politikami na področju varnosti in migracij, in sicer paktom o migracijah in azilu ter strategijo EU za varnostno unijo.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti točke (a), (b), (d) in (e) člena 77(2) in točka (c) člena 79(2) ter člen 292, prvi in drugi stavek, Pogodbe.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Svet lahko na podlagi člena 292 PDEU sprejema priporočila. V skladu z navedeno določbo Svet na predlog Komisije odloča v vseh primerih, za katere Pogodbi določata, da akte sprejema na predlog Komisije.

To velja v sedanjih razmerah, saj države članice same ne morejo zadovoljivo doseči zagotavljanja usklajenega pristopa k skupnim prednostnim nalogam, ki vplivajo na delovanje schengenskega območja, temveč ga je mogoče lažje doseči na ravni Unije.

- **Sorazmernost**

Namen tega predloga je zagotoviti sprejetje usklajenih ukrepov, da bi se izognili nedoslednemu in razdrobljenemu izvajanju prednostnih nalog za celotno schengensko območje. Predlog ne presega tistega, kar je potrebno in sorazmerno za doseganje zastavljenih ciljev.

- **Izbira instrumenta**

Ni relevantno.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Ni relevantno.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

- **Ocena učinka**

Ni relevantno.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne bo ustvaril novih zahtev po financiranju in bo podpiral učinkovito izvrševanje sredstev EU z zagotavljanjem strateškega razvrščanja prednostnih nalog na ravni EU in nacionalni ravni.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Izvajanje predlaganega priporočila zahteva pozorno spremljanje s strani Sveta in Komisije, ki bo ključni del schengenskega cikla 2024–2025. Svet bi se moral decembra 2024 seznaniti z doseženim napredkom, Komisija pa bi morala v poročilu o stanju schengenske ureditve za leto 2025 poročati o ravni izvajanja priporočila.

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

za schengenski cikel 2024–2025

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 77(2) in člena 79(2)(c) v povezavi s členom 292, prvi in drugi stavek, Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vzpostavitev schengenskega območja brez nadzora na notranjih mejah (v nadaljnjem besedilu: schengensko območje) je eden glavnih dosežkov Unije. Dobro delujoče schengensko območje je skupni cilj, ki temelji na uspešni in učinkoviti uporabi schengenskega pravnega reda, trdnem okviru upravljanja in visoki ravni medsebojnega zaupanja.
- (2) Komisija od leta 2022 ocenjuje stanje schengenskega območja v svojem letnem poročilu o stanju schengenske ureditve. 16. aprila 2024 je začela schengenski cikel 2024–2025 s sprejetjem poročila o stanju schengenske ureditve za leto 2024, v katerem je opredelila prednostne naloge, ki zahtevajo politično in operativno nadaljnje ukrepanje v okviru schengenskega cikla.
- (3) Na podlagi napredka, doseženega pri utrjevanju upravljanja schengenskega območja v letu 2023, je treba ta okvir okrepiti, da se izboljšata določanje in nadaljnje ukrepanje za skupne prednostne naloge za schengensko območje s povečanjem politične odgovornosti vseh držav članic in odgovornosti na ravni EU. Za doseg tega cilja je primerno določiti in izvajati letne prednostne naloge za celotno schengensko območje, ki bodo podpirale države članice in dopolnjevale njihova posamična prizadevanja z usklajenim in skupnim ukrepanjem v okviru Schengenskega sveta ter tudi olajšale pozorno spremljanje doseženega napredka, da se zagotovi visoka raven izvajanja schengenskih pravil.
- (4) Ob upoštevanju ocene Komisije iz poročila o stanju schengenske ureditve in glede na nujno ukrepanje, ki je potrebno na nekaterih področjih, se šteje za primerno, da se usklajeno ukrepanje osredotoči na: dokončanje utrjevanja upravljanja schengenskega območja, krepitev ukrepov za izboljšanje pripravljenosti schengenskega območja z odpornejšimi zunanjimi mejami, da se zagotovi popolna skladnost z obveznostmi iz Listine EU o temeljnih pravicah, dokončanje digitalizacije schengenske arhitekture za povečanje konkurenčnosti Evrope ob hkratnem zagotavljanju visokih varnostnih standardov za državljane Unije ter okrepitev skupnih odzivov za učinkovitejše obravnavanje skupnih migracijskih in varnostnih tveganj, tudi z okrepljenim policijskim sodelovanjem ter učinkovitejšim in bolj vzdržnim sistemom EU za vračanje.
- (5) Trdne nacionalne strukture in postopki upravljanja v državah članicah, ki podpirajo učinkovito izvajanje nacionalnih strategij za integrirano upravljanje meja in varnost, so

predpogoj za učinkovito upravljanje schengenskega območja. Nacionalne in evropske odzivne zmogljivosti je treba okrepiti in jih dodatno razviti, da bi učinkoviteje obravnavali nezakonite migracije in sekundarna gibanja. Potrebna so tudi nadaljnja prizadevanja za bolj povezan boj proti čezmejnemu kriminalu in varnostnim grožnjam.

- (6) Nadzor na zunanjih mejah ni le v interesu države članice, na katere zunanjih mejah se izvaja, ampak tudi v interesu schengenskega območja kot celote. Ena od prednostnih nalog Unije je popolna operacionalizacija evropske mejne in obalne straže. Zato bi bilo treba hitro dokončno vzpostaviti stalno enoto in zmogljivosti evropske mejne in obalne straže ter do leta 2025 imeti 8 000 operativnih uslužbencev stalne enote, da se do leta 2027 doseže zahtevani cilj 10 000 operativnih uslužbencev stalne enote. Poleg tega je treba nujno obravnavati obstoječe pomanjkljivosti na področju človeških virov in tehnične opreme, in sicer tako na ravni Unije kot na nacionalni ravni. Države članice morajo zagotoviti učinkovito izvajanje nacionalnih načrtov zmogljivosti, ki jih je treba posodobiti v skladu z nedavno sprejetim časovnim načrtom za zmogljivosti evropske mejne in obalne straže, da bodo odražali možen razvoj razmer na zunanjih mejah in s tem povezane izzive.
- (7) Pri schengenskih ocenjevanjih so bile pri uporabi podatkovnih zbirk, zlasti schengenskega in vizumskega informacijskega sistema, ugotovljene ranljivosti, ki predstavljajo pomembno varnostno vrzel. Napake pri preverjanju dokumentov in identitete povzročajo neodkrita grožnje in pomanjkljive postopke. To velja za vloge za izdajo vizuma, kontrole na zunanjih mejah, vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja, ukrepe kazenskega pregona in splošnejše registracijo pri organih držav članic. Potrebna so prizadevanja za zagotovitev, da se ustrezni podatki vnesejo v podatkovne zbirke v skladu z obstoječimi zahtevami, ter za izboljšanje zmogljivosti in postopkov za polno uporabo razpoložljivih podatkov, zlasti za učinkovito identifikacijo in preverjanje oseb in njihovih dokumentov. Izvajanje arhitekture interoperabilnosti bo pripomoglo tudi k boju proti identitetnim prevaram.
- (8) Učinkovito izvajanje Uredbe (EU) št. .../... [uredba o preverjanju] od držav članic zahteva, da sprejmejo takojšnje ukrepe za zagotovitev, da bodo do leta 2025 dejansko vzpostavljene vse zmogljivosti in vsi postopki. V ta namen bi morale začeti postopno dodeljevati ustrezno osebje, zadostne vire, tudi za neodvisni organ za spremljanje temeljnih pravic, ter vzpostavljati ustrezno infrastrukturo.
- (9) Krepitev stabilnosti v sosedstvu EU in širše prispeva k varnosti EU. Zato bi bilo treba s ključnimi državami vzdolž poti, po katerih potekajo nezakonite migracije, okrepiti sodelovanje za obravnavanje nezakonitih migracij in boj proti čezmejnemu kriminalu, vključno s tihotapljenjem migrantov. Unija mora med drugim hitro skleniti, zlasti s Srbijo ter Bosno in Hercegovino, potrebne sporazume o statusu, ki omogočajo napotitev mejnih policistov Evropske agencije za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: Frontex) z izvršilnim mandatom. Poleg tega bi se moral Frontex dogovoriti o delovnih dogovorih s ključnimi partnerskimi državami, vključno v Zahodni Afriki (Senegal in Mavretanija), na Zahodnem Balkanu (posodobitev sedanjih delovnih dogovorov) in z državami vzhodnega partnerstva, kot je Armenija.
- (10) Evropski in nacionalni uradniki za zvezo za priseljevanje in varnost, napoteni v tretje države, so bistveni za izboljšanje obveščevalne slike za schengensko območje o trenutnih grožnjah. Vendar države članice obveščevalnih podatkov, ki jih zagotavljajo ti uradniki za zvezo, ne uporabljajo popolnoma učinkovito, saj je zbiranje informacij razdrobljeno in nepopolno. Zato je treba pri obravnavanju prednostnih nalog in potreb EU čim bolj izkoristiti prispevek uradnikov za zvezo, in sicer z geografskim

določanjem in strateško optimizacijo njihovih napotitev, mandatov in zahtev glede poročanja. Ta prizadevanja vključujejo bolj ciljno usmerjeno uporabo uradnikov za zvezo na letališčih, ki opravljajo bistvene naloge za odkrivanje nezakonitih migracij, in podpiranje dejavnosti izvrševanja. Poleg tega bi bilo treba v okviru usklajevalne vloge delegacij EU okrepiti mreže različnih uradnikov za zvezo v tretjih državah. To bo zapolnilo obveščevalne vrzeli in združilo trenutno razpršeno strateško in operativno zavedanje, kar bo privedlo do ustrezne pripravljenosti in učinkovitega odločanja na področju upravljanja meja, migracij in varnosti.

- (11) Sistem EUROSUR je osrednji okvir za izmenjavo informacij in operativno sodelovanje, ki se uporablja za odkrivanje in preprečevanje nezakonitega priseljevanja in čezmejnega kriminala ter boj proti njima. Bistveno je, da vse države članice okrepijo svoj prispevek k sistemu EUROSUR, tudi v zvezi s čezmejnimi kriminalom, da bi izboljšali nacionalno in evropsko spremljanje razmer ter sposobnost EU za odzivanje na zunanji mejah. Kar zadeva predmejno območje¹, je treba okrepiti zbiranje in izmenjavo informacij s Frontexom, med državami članicami in po potrebi s partnerskimi državami z uporabo posebnih slik stanja v okviru sistema EUROSUR. Za zagotovitev nemotenega sodelovanja, ki zagotavlja pravilno in redno zagotavljanje informacij, z organi tretjih držav bi morali države članice in Frontex v partnerskih državah spodbujati model sistema EUROSUR.
- (12) Pravočasen začetek delovanja sistema vstopa/izstopa (SVI) jeseni 2024 in Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) v prvi polovici leta 2025 bo okrepil zunanje meje in našo notranjo varnost. V zvezi s tem morajo biti vsi mejni prehodi v celoti pripravljeni in opremljeni, postopki pa morajo v celoti izkoriščati možnosti avtomatizacije, da se zagotovi hitra in učinkovita obdelava potovalnih tokov. Ko bodo nova sistema in njuna interoperabilnost delovali, bodo države članice, Komisija in agencija eu-LISA spremljale njihovo učinkovito izvajanje, zlasti prek schengenskega ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma.
- (13) Prizadevanja za digitalno preobrazbo schengenskega območja bi bilo treba obravnavati skupaj s prihodnjo pobudo Komisije o digitalizaciji potovalnih dokumentov in olajšanju potovanja, kot je bila napovedana v schengenski strategiji iz leta 2021². Ta pobuda bo Uniji omogočila oblikovanje prihodnjih svetovnih standardov za nemoteno in varno potovanje z uvedbo enotnega standarda za digitalne potovalne dokumente.
- (14) Na območju brez nadzora na notranjih mejah bi bilo treba državljanom omogočiti hitro in varno gibanje med državami članicami. Na podlagi pomembnega napredka, ki so ga države članice dosegle pri uresničevanju tega cilja ob podpori schengenskega koordinatorja, je treba zdaj v celoti izkoristiti nove možnosti iz [revidiranega zakonika o schengenskih mejah] in čim bolj izkoristiti ukrepe iz Priporočila Komisije o sodelovanju med državami članicami v zvezi z resnimi grožnjami notranji varnosti in javnemu redu na območju brez nadzora na notranjih mejah³. V zvezi s tem je treba na celotnem schengenskem območju oblikovati regionalne pobude na podlagi pristopa celotne poti, da bi se države članice, ki se soočajo s povezanimi izzivi, dogovorile o skupnih ukrepih za učinkovitejše obravnavanje čezmejnega kriminala in sekundarnih

¹ V skladu s členom 2(13) Uredbe (EU) 2019/1896 „predmejno območje“ pomeni geografsko območje onkraj zunanjih meja, ki je pomembno za upravljanje zunanjih meja prek analize tveganja in spremljanja razmer.

² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Strategija za v celoti delujoče in odporno schengensko območje (COM(2021) 277 final z dne 2. junija 2021).

³ C(2023) 8139 final.

gibanj ter jih izvajale. Da bi bile te regionalne pobude uspešne, bi morale vse države članice v celoti izvajati priporočila iz Priporočila Sveta (EU) 2022/915 o operativnem sodelovanju na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj⁴ ter določbe Direktive (EU) 2023/977 o izmenjavi informacij med organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic⁵ po izteku roka za njen prenos 12. decembra 2024.

- (15) V letu 2023 so bila opravljena pomembna prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti vračanja, saj se je število učinkovitih vrnitev povečalo za več kot 15 %, čeprav se napredek med državami članicami razlikuje, skupno število vrnitev pa ostaja nizko. Schengenski informacijski sistem trenutno vsebuje približno 300 000 razpisov ukrepov za vrnitev, ki ustrezajo odločbam o vrnitvi, ki niso bile začasno preklicane in so zato izvršljive, večino njih pa so države članice izdale leta 2023. Komisija in države članice so leta 2023 podvojile svoja prizadevanja, da bi preučile in v celoti izkoristile vse razpoložljive možnosti za spodbujanje večjega vzajemnega priznavanja odločb o vrnitvi na podlagi priporočila Komisije iz marca 2023⁶ in ob podpori novih razpisov ukrepov za vrnitev v schengenskem informacijskem sistemu.
- (16) V okviru specifičnih priporočil za države, ki izhajajo iz schengenskih ocenjevanj, je bilo več državam članicam priporočeno, naj izboljšajo usklajevanje in omejijo razdrobljenost strateških in operativnih postopkov na nacionalni ravni ter v celoti izkoristijo orodja EU za učinkovitejše vračanje. Za zagotovitev dopolnjevanja ukrepov in celostnega pristopa je koordinator EU za vračanje pripravil „načrt za vračanje“ s ciljno usmerjenimi ukrepi, ki se trenutno izvaja ob podpori Frontexa in držav članic prek mreže na visoki ravni za vračanje. V skladu z operativno strategijo za učinkovitejše vračanje⁷ je treba vzpostaviti bolj predvidljivo in skupno strateško načrtovanje vračanja pod vodstvom Frontexa.
- (17) Pri izvajanju tega priporočila morajo zadevne države članice in agencije zagotoviti popolno skladnost z veljavnimi pravili o varstvu osebnih podatkov. Zlasti morajo zagotoviti, da se povečana izmenjava informacij, vključno z osebnimi podatki, med organi kazenskega pregona in pravosodnimi organi izvaja ob polnem spoštovanju zahtev glede varstva podatkov in mandatov zadevnih organov. Organi, ki upravljajo in uporabljajo obsežne informacijske sisteme, morajo zagotoviti, da se v praksi spoštujejo zahteve glede varstva podatkov in da se redno spremlja skladnost s pravili.
- (18) Na ravni Unije je na voljo podpora za izvajanje tega priporočila, tudi iz razpoložljivih skladov Unije za notranje zadeve, in sicer Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko⁸, Sklada za notranjo varnost⁹ ter Sklada za azil, migracije in vključevanje¹⁰, pa tudi s financiranjem raziskav in inovacij prek

⁴ UL L 158, 13.6.2022, str. 53.

⁵ UL L 134, 22.5.2023, str. 1.

⁶ C(2023) 1763 final z dne 16. marca 2023.

⁷ COM(2023) 45 final.

⁸ Uredba (EU) 2021/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja (UL L 251, 15.7.2021, str. 48).

⁹ Uredba (EU) 2021/1149 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Sklada za notranjo varnost (UL L 251, 15.7.2021, str. 94).

¹⁰ Uredba (EU) 2021/1147 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Sklada za azil, migracije in vključevanje (UL L 251, 15.7.2021, str. 1).

okvirnega programa EU za raziskave Obzorje Evropa¹¹. Za preostalo obdobje izvajanja teh skladov, tudi ob prihodnjem vmesnem pregledu skladov za notranje zadeve, bi morale dati države članice prednost uporabi dodeljenih zneskov za obravnavanje predlaganih ukrepov iz tega priporočila. Poleg tega bodo glede na spreminjajoče se okoliščine ocenjene dodatne finančne potrebe. Operativna podpora državam članicam je na voljo tudi prek ustreznih agencij na področju pravosodja in notranjih zadev.

- (19) Izvajanje tega priporočila bi moral spremljati Svet, pri čemer bi morale države članice, Komisija in ustrezne agencije na področju pravosodja in notranjih zadev redno poročati o posameznih delovnih področjih. Rezultati dejavnosti schengenskega ocenjevanja in nadaljnje ukrepanje po njih bodo vključeni v ta proces.
- (20) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega priporočila, ki se v njej ne uporablja. Ker to priporočilo nadgrajuje schengenski pravni red, se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to priporočilo, odloči, ali ga bo prenesla v svoje nacionalno pravo.
- (21) To priporočilo ne predstavlja razvoja določb schengenskega pravnega reda, pri katerem Irska sodeluje v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES¹². Irska torej ne sodeluje pri sprejetju tega priporočila, ki se v njej ne uporablja.
- (22) Točka 4 tega priporočila za Ciper predstavlja razvoj schengenskega pravnega reda v smislu člena 3(2) Akta o pristopu iz leta 2003.
- (23) To priporočilo za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda¹³, ki spadajo na področje iz člena 1 Sklepa Sveta 1999/437/ES¹⁴.
- (24) To priporočilo za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda¹⁵, ki spadajo na področje iz člena 1 Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES¹⁶.

¹¹ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

¹² Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

¹³ UL L 176, 10.7.1999, str. 36.

¹⁴ Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31).

¹⁵ UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

¹⁶ Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1).

- (25) To priporočilo za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda¹⁷, ki spadajo na področje iz člena 1 Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa 2011/350/EU¹⁸ –

PRIPOROČA, DA:

Države članice posamično, vključno z izvajanjem priporočil, sprejetih na podlagi ocenjevanj, izvedenih v skladu z Uredbo (EU) 2022/922, in skupaj v okviru Schengenskega sveta v obdobju 2024–2025:

1. utrdijo **okvir upravljanja schengenskega območja**, da se spodbudi višja raven izvajanja skupnih prednostnih nalog in schengenske arhitekture ter prispeva k dokončanju schengenskega območja, in sicer:
 - (a) z okrepitevijo procesa nadaljnjega ukrepanja po zasedanjih Schengenskega sveta z dogovorom o skupnih načinih ukrepanja v skladu s poročilom o stanju schengenske ureditve, ki ga sprejme Komisija, ter vključitvijo rednega spremljanja in poročanja prek schengenskega barometra+ in pregleda stanja schengenske ureditve;
 - (b) s sodelovanjem s schengenskim koordinatorjem za podporo izvajanju popravilnih ukrepov, ki izhajajo iz schengenskih ocenjevanj, z učinkovitejšo uporabo pregleda stanja schengenske ureditve, tudi z izmenjavo najboljših praks in pridobljenih izkušenj;
 - (c) z vzpostavitvijo nacionalnih struktur in postopkov upravljanja, ki jih usklajujejo visoki uradniki s strateško odgovornostjo za schengensko območje, ter podpiranjem učinkovitega izvajanja strategij za evropsko integrirano upravljanje meja in varnost;
 - (d) z zagotavljanjem skrbnega spremljanja in po potrebi pravočasnega sprejemanja odločitev v primerih, ko se po zaključku prvega schengenskega ocenjevanja ugotovi, da so izpolnjeni potrebni pogoji za uporabo ustreznih delov schengenskega pravnega reda, ter zlasti za sprejetje končne odločitve in določitev ustreznega datuma za odpravo nadzora na notranjih kopenskih mejah Bolgarije in Romunije z drugimi državami članicami;
2. okrepijo pripravljenost, varnost in odpornost na **zunanjih mejah**, tudi z boljšim sodelovanjem s tretjimi državami, in sicer:
 - (a) s podpiranjem delovanja uradnikov EU za zvezo, ki lahko delujejo pod okriljem delegacij EU ter zagotavljajo strateško usmerjanje in usklajevanje, s

¹⁷ UL L 160, 18.6.2011, str. 21.

¹⁸ Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19).

čimer se izkoristijo obveščevalni podatki, ki jih zagotavljajo evropski in nacionalni uradniki za zvezo za priseljevanje in varnost;

- (b) s povečanjem operativne prisotnosti v prednostnih tretjih državah, tudi z uradniki za zvezo na letališčih, s sklenitvijo potrebnih sporazumov in dogovorov ali partnerstev za boljše upravljanje meja, migracij, vračanja in varnostnih groženj, ob zagotavljanju spoštovanja obveznosti na področju temeljnih pravic;
 - (c) s krepitvijo sodelovanja s tretjimi državami pri izmenjavi informacij prek sistema EUROSUR s sklepanjem dvostranskih in večstranskih sporazumov s prednostnimi tretjimi državami za učinkovitejši boj proti tihotapljenju migrantov in čezmejnemu kriminalu ter za preprečevanje nezakonitih migracij in sekundarnih gibanj;
 - (d) z odpravo omejitev učinkovitosti evropske mejne in obalne straže, zlasti tistih, povezanih z nacionalnimi zmogljivostmi, v skladu z novim časovnim načrtom za zmogljivosti in tistih, povezanih s pravočasno uvedbo stalne enote, da bi do leta 2025 dosegli 8 000 operativnih uslužbencev, do leta 2027 pa 10 000, s proaktivnim izvajanjem ukrepov, opredeljenih v oceni uredbe o evropski mejni in obalni straži¹⁹;
 - (e) z dodelitvijo zadostnih sredstev in zmogljivosti za postopke na mejah in v zvezi z vračanjem, vključno z neodvisnim mehanizmom spremljanja, da se zagotovi učinkovito izvajanje revidirane zakonodaje, zlasti Uredbe (EU) št. .../... [uredba o preverjanju], Uredbe (EU) št. .../... [zakonik o schengenskih mejah] in Uredbe (EU) št. .../... [uredba o ravnanju v kriznih razmerah];
3. utrdijo **digitalizacijo** postopkov in sistemov za povečanje varnosti in učinkovitosti na zunanjih mejah EU in na območju brez nadzora na notranjih mejah ter odločanja na podlagi obveščevalnih podatkov, in sicer:
- (a) z izboljšanjem izmenjave informacij med organi na nacionalni ravni in z organi po vsej EU v realnem času ter s polno uporabo orodij za interoperabilnost, da se zagotovi učinkovito izvajanje vseh potrebnih kontrol;
 - (b) z dodelitvijo potrebnih virov za čim bolj učinkovito uporabo informacijskih sistemov EU za meje, migracije in varnost v podporo obravnavi vizumskih vlog, mejnim kontrolam in učinkovitemu vračanju državljanov tretjih držav;
 - (c) z zagotavljanjem, da so oprema, procesi in sistemi vzpostavljeni, da se omogoči pravočasna in učinkovita uvedba sistema vstopa/izstopa in ETIAS, ter z uvedbo informacijskih kampanj za ozaveščanje potnikov in ustreznih deležnikov o novih postopkih;
4. zagotovijo nemoteno delovanje schengenskega območja brez nadzora na notranjih mejah z okrepitevijo boja proti **čezmejnemu kriminalu** v skladu s priporočilom Sveta o operativnem sodelovanju na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj²⁰ in priporočilom Komisije iz novembra 2023²¹, in sicer:

¹⁹ Zlasti ukrepi 17–19 in 32–25 delovnega dokumenta služb Komisije SWD(2024) 75 final (Priloga k COM/2024/75 final).

²⁰ Priporočilo Sveta (EU) 2022/915 z dne 9. junija 2022 o operativnem sodelovanju na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (UL L 158, 13.6.2022, str. 53).

²¹ C(2023) 8139 final.

- (a) z oblikovanjem pobud za regionalno sodelovanje z uporabo pristopa celotne poti za okrepitev skupnih ukrepov na podlagi skupnega načrtovanja, vzpostavljenega s skupno analizo tveganja;
 - (b) s podpiranjem zavez in sklopov dela, opredeljenih v okviru svetovnega zaveznitva za boj proti tihotapljenju migrantov za okrepitev boja proti mrežam za tihotapljenje migrantov s ključnimi partnerji vzdolž poti, po katerih potekajo nezakonite migracije, vključno s pojavom digitalnega tihotapljenja;
 - (c) z uvedbo celovite analize tveganja v zvezi s čezmejnimi kriminalom in izboljšanjem spremljanja razmer s povezovanjem obveščevalnih podatkov in informacij na zunanjih mejah in znotraj schengenskega območja v eni (nacionalni) sliki stanja ter z razvojem sodelovanja in izmenjave informacij med okrepljenimi enotnimi kontaktnimi točkami, z nacionalnimi koordinacijskimi centri ter centri za policijsko in carinsko sodelovanje v vseh državah članicah prek mrežne aplikacije za varno izmenjavo informacij (SIENA);
 - (d) s postopno odpravo dolgotrajnega nadzora, ki se izvaja na odsekih notranjih meja, v skladu z novim okrepljenim okvirom iz revidiranega zakonika o schengenskih mejah;
5. prispevajo k učinkovitejšemu delovanju **skupnega sistema EU za vračanje** na podlagi bolje povezanega sodelovanja med državami članicami, in sicer:
- (a) s sprejetjem ukrepov za zagotovitev možnosti posredovanja odločbe o vrnitvi ali njenih ustreznih delov na zahtevo države članice za dopolnilne informacije na podlagi razpisa ukrepa za vrnitev v schengenskem informacijskem sistemu, zlasti za olajšanje vzajemnega priznavanja, oceno nevarnosti pobega in identifikacijo državljanov tretjih držav, vključno tistih, ki predstavljajo varnostno grožnjo;
 - (b) z dejavnim povečevanjem in spodbujanjem prostovoljnega vračanja z nadaljnjim izvajanjem strategije za pomoč pri prostovoljnem vračanju in reintegraciji, zlasti z vzpostavitvijo namenskih struktur za svetovanje pri vračanju in racionalizirano podporo EU za reintegracijo, da bi spodbudili prevzemanje odgovornosti oseb v postopku vračanja ter podprli tretje države pri razvoju institucionalnih, političnih in operativnih okvirov in struktur za zagotovitev odgovornosti in vzdržnosti procesa vračanja in ponovnega sprejema;
 - (c) s prispevanjem k ciljnim ukrepom na podlagi načrta za vračanje, tudi z dejavno podporo Frontexu pri vzpostavitvi predvidljivega sistema usklajevanja, ki temelji na skupnem načrtovanju uporabe podpore Frontexa s strani držav članic, da se omogoči boljše združevanje virov v vseh fazah vračanja, vključno z bolj strateško uporabo operacij vračanja Frontexa, zlasti v prednostne tretje države v skladu s politiko EU, in povečanje števila prostovoljnih vrnitev;

- (d) s proaktivnim prispevanjem prek mreže na visoki ravni za vračanje k delu koordinatorja EU za vračanje pri vzpostavljanju schengenskega modela za učinkovito vračanje, vključno z razvojem učinkovitih kazalnikov uspešnosti in hitrim izvajanjem priporočil, ki izhajajo iz schengenskega tematskega ocenjevanja vračanja leta 2024.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*